

اعتماد به نفس بیش از حد مدیران، سیاست‌های تامین مالی و کارایی سرمایه‌گذاری

یادگار محمدی*

اسفندیار محمدی**، غریبه اسماعیلی کیا***

چکیده

هدف این مقاله بررسی تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیر عامل بر سیاست‌های تامین مالی و کارایی سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار تهران است. جامعه آماری این پژوهش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و نمونه آماری آن شامل داده‌های ۱۳۹ شرکت طی دوره هفت ساله ۱۳۹۰-۱۳۹۶ است. روش نمونه گیری، حذف سیستماتیک بوده و روش مورد استفاده برای برآورد الگو، روش رگرسیون چند متغیره با استفاده از تخمین داده‌های تلفیقی با اثرات ثابت است نتایج نشان داد اعتماد به نفس بیش از حد مدیران تاثیر معکوس و معناداری بر کارایی سرمایه‌گذاری و رابطه مستقیم و معناداری بر سرمایه‌گذاری بیشتر از حد دارد. همچنین بررسی‌های بیشتر نشان می‌دهد در صورت دسترسی مدیران شرکت‌ها به منابع مالی داخلی، آنها تمایل به سرمایه‌گذاری بیشتر از حد و در صورت تامین مالی از منابع خارج از شرکت، تمایل به سرمایه‌گذاری کمتر از حد خواهند شد.

بنابراین اعتماد به نفس بیش از حد مدیران به عنوان یک ویژگی شخصیتی، بر تصمیمات تامین مالی و سرمایه‌گذاری آنها موثر است اغلب این مدیران به دلیل اطمینان بیش از حد نسبت به تصمیمات خود رفتاری جسورانه دارند و این مسئله منجر به اتخاذ

* دکترای مدیریت مالی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ایلام، Mohamadi.y.57@gmail.com

** دانشیار گروه مدیریت، ایلام، ایران (نویسنده مسئول)، e.Mohamadi@ilam.ac.ir

*** استادیار گروه حسابداری، دانشگاه ایلام، Gh.esmailikia@.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۵/۱۰، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۴/۱۸

تصمیمات غیر بهینه در خصوص سرمایه‌گذاری‌ها شده و با افزایش بیشتر از حد سرمایه-گذاری‌ها منجر به کاهش کارایی سرمایه‌گذاری‌های شرکت می‌گردد.

کلیدواژه‌ها: اطمینان به نفس بیش از حد، تامین مالی، کارایی سرمایه‌گذایی، سرمایه‌گذاری بیشتر از حد، سرمایه‌گذاری کمتر از حد
طبقه‌بندی JEL: G17 ، G11 ، M41

۱. مقدمه

مدیران ارشد هر سازمان که تصمیمات آنها موفقیت و حیات سازمان را متأثر می‌سازد، از عوامل درونی و شخصیتی خود تاثیر می‌پذیرند، در این خصوص یکی از جدی‌ترین مواردی که تصمیمات سرمایه‌گذاری مدیران سازمان‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد مساله اعتماد به نفس بیش از حد مدیران ارشد شرکت‌ها است (دستگیر و همکاران ۱۳۹۳؛ ص ۳۹) به نقل از ویتاکر (Whitaker ۱۹۹۹،). اطمینان به نفس بیش از حد مدیریت یکی از مهمترین یافته‌های علم روان‌شناسی در حوزه قضاوت و تصمیم‌گیری است. (احمدی و همکاران، ۱۳۹۸؛ ص ۹۵) روان‌شناسان دریافتند افراد توانایی‌های شان را در انجام درست وظایف، بیش از اندازه برآورد می‌کنند و این تخمین بیش از اندازه با اهمیتی که شخص برای وظایف قائل است، رابطه مستقیم دارد. (احمدی و همکاران، ۱۳۹۸؛ ص ۹۵) در دهه‌های اخیر مطالعاتی انجام پذیرفته که اذعان دارد مدیران همواره بصورت کاملاً عقلایی رفتار نکرده و مدیرانی که دارای اعتماد به نفس بالا هستند اکثراً نسبت به تصمیمات خود و نتایج آنها بخصوص در زمینه تصمیمات سرمایه‌گذاری بسیار خوش‌بین هستند (کوپر Cooper) و همکاران، ۱۹۸۸؛ ص ۹۹). آنها تحت تاثیر این خوش‌بینی‌های مفرط ممکن است تصمیماتی غیرعقلایی اتخاذ کنند. که تاثیری مهم بر فعالیت‌های مالی شرکت دارد (بیکر Bikeer) و همکاران، ۲۰۰۷؛ ص ۱۲۱). این مطالعات نشان می‌دهد که عوامل رفتاری چون اعتماد به نفس بیش از حد مدیران ارشد بر ناکارایی سرمایه‌گذاری‌ها تاثیرگذار است و می‌توانند منجر به اتلاف منابع داخلی گردد (هوانگ Huang et al ۲۰۱۱؛ ص ۲۶۲). اطمینان به نفس بیش از حد می‌تواند به اتخاذ تصمیم آینده نادرست منجر شده و با انحراف از سیاست‌های مناسب سرمایه‌گذاری و تأمین مالی، هزینه‌های گرافی بر شرکت تحمیل نماید (ساعدي و همکاران ۱۳۹۸؛ ص ۸۰).

به اعتقاد مل و مندیر و همکاران (Malmendier et al, ۲۰۰۵: ص ۶۵۵) در صورتی که شرکت دارای منابع داخلی باشند، ممکن است مدیرانی با اعتماد به نفس بیش از حد، تمایل بیشتری به بیش سرمایه‌گذاری از خود نشان دهند، اما در صورتی که تامین مالی پروژه‌ها نیازمند منابع خارجی باشد، ممکن است کم سرمایه‌گذاری صورت گیرد. لذا مدیرانی که دارای اعتماد به نفس بیش از حد هستند ممکن است وجهه نقد داخلی شرکت را در طرح‌هایی با خالص ارزش فعلی منفی سرمایه‌گذاری کنند که به تبع آن منابع داخلی شرکت هدر خواهد رفت و شرکت دچار آشفتگی مالی می‌گردد. (Heaton, ۲۰۰۲: ص ۳۴) این مسئله ناشی از این است که مدیران با اعتماد به نفس بیش از حد، به دلیل خوش بینی بیش از حد، ممکن است جریان‌های نقدی حاصل از پروژه‌ها را اشتباها بسیار مطلوب پیش بینی کرده و از این رو بسیاری از پروژه‌ها را بالاتر از ارزش واقعی‌شان ارزش‌گذاری کنند و باعث سرمایه‌گذاری بیشتر از حد و به تبع آن کاهش کارایی سرمایه‌گذاری‌های شرکت شوند. (دستگیر و همکاران، ۱۳۹۳، ص ۴۰)

بنابراین مدیران بیش اعتماد از یک سو به دلیل جنبه‌های رفتاری خاص خود متمایل به بیش سرمایه‌گذاری شده و به تبع آن کارایی سرمایه‌گذاری شرکت را تحت تأثیر قرار می‌دهند و از سوی دیگر به دلیل نقص در بازارهای سرمایه‌گذاری شرکت را مسائلی همچون عدم تقارن اطلاعاتی و هزینه‌های نمایندگی که دستیابی شرکت‌ها به منابع مالی خارج از شرکت را مشکل می‌نماید (Opler, ۱۹۹۹: ص ۶). در انجام سرمایه‌گذاری‌ها، استفاده بیش از حدی از منابع مالی داخلی شرکت دارند که این مسئله نیز منجر به هدر رفت منابع مالی شرکت می‌گردد. از این رو با توجه به اهمیت موضوع در این مقاله تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیر عامل بر سیاست‌های تامین مالی شرکت و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، بررسی شده است. یکی از جنبه‌های متفاوت این پژوهش در مقایسه با پژوهش‌های دیگر این است که به بررسی تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران بر تامین مالی درون و برون سازمانی و همچنین کارایی سرمایه‌گذاری بصورت همزمان پرداخته است. افرون بر این تأثیر نوع تامین مالی بر کارایی سرمایه‌گذاری خصوصاً سرمایه‌گذاری بیشتر از حد و سرمایه‌گذاری کمتر از حد بررسی شده است.

۲. مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۱.۲ اعتقاد به نفس بیش از حد

متدلولوژی اقتصاد اثباتی در پی درک رفتار انسان و ماهیت وی است؛ یعنی آنطوری که رفتار می‌کند نه آنطور که باید رفتار کند، و این مقوله به نوعی با مالی رفتاری ارتباط پیدا می‌کند. به طور اساسی انسان اقتصادی عقلایی فردی است که می‌کوشد تا به اهداف خاص خود با حداقل هزینه دست یابد (حسینی چگنی و همکاران، ۱۳۹۳: ص ۱۱۵).

انسان اقتصادی در نظریه‌های مبتنی بر عقلانیت محض، کسی است که ضمن برخورداری از قوه‌ی ادراکی یک انسان سالم به صورت عاقلانه رفتار کند، بی‌آنکه هیچ یک از امیال او نظیر خود خواهی، حسادت، زیاده خواهی در وی سرکوب شده باشد. رفتار عقلایی، بیانی برای تبیین رفتار انسان اقتصادی است. وی کسی است که از ویژگی‌هایی همچون عقلانیت نامحدود، اراده‌ی نامحدود، دارنده اطلاعات کامل و انتخاب آزادانه بهره‌مند است. بالایحال پژوهشگران با مطالعه رفتارهای اقتصادی افراد، مشاهده کرده‌اند فرآیند تصمیم‌گیری تحت تاثیر عوامل بسیاری از جمله انگیزه، ارزش‌ها و هنجارها، قابلیت‌ها و فناوری‌های پردازش اطلاعات، نگرش‌ها در قضاوت دیگر افراد و محیط‌ها، تجربه‌های گذشته، سوگیری عاطفی، اولویت زمان و سوگیری شناختی قرار می‌گیرد. (غیور باغبانی و همکاران، ۱۳۹۶: ص ۵۸)

همچون ویژگی‌های فوق، اعتقاد به نفس بیش از حد یکی از تورش‌های رفتاری است که افراد به آن مبتلا هستند این ویژگی باعث می‌شود انسان دانش و مهارت خود را بیش از حد و ریسک را کمتر از حد تخمین بزنند. و احساس کند روی مسائل و رویدادها کنترل دارد، در حالی که ممکن است در واقع، این گونه نباشد (شمس لیالستانی و همکاران، ۱۳۸۹: ص ۲۷). روانشناسان به این نتیجه رسیدند که افراد در هنگام تصمیم‌گیری و قضاوت، به اطلاعات برجسته، وزن بیشتری می‌دهند؛ بنابراین، مدیران بیش اطمینان به طور نظاممندی بازده آتی ناشی از پروژه‌های سرمایه‌گذاری را بیش از حد تخمین می‌زنند یا به بیانی، احتمال و اثر رویدادهای مطلوب بر جریان‌های نقدی شرکت را بیش از حد برآورد می‌کنند و اثر رویدادهای نامطلوب بر جریان‌های نقدی شرکت را کمتر از حد تخمین می‌زنند (هیتون (Heaton)، ۲۰۰۲: ص ۳۴).

به طورکلی می‌توان گفت اطمینان به نفس بیش از حد، رفتار ریسک پذیری را تحت تأثیر قرار می‌دهد، زیرا مدیران منطقی سعی می‌کنند با پذیرش حداقل میزان ریسک، حداقل بازدهی را کسب کنند، در حالی که مدیران دارای فرااطمینانی منطقی عمل نکرده و سطح ریسک پذیرفته شده خود را نادرست تعییر و تفسیر می‌کنند. (ساعدي و همکاران، ۱۳۹۸؛ص ۸۲) در نتیجه، مدیران بیش اطمینان تمایل به درک اشتباه از پروژه‌های در جریان با ارزش فعلی خالص منفی به عنوان ایجاد ارزش دارند. آنها همچنین نمی‌توانند به طور منطقی به فرایند بازخورد منفی در مورد پروژه‌ها عمل کنند و پس از مشاهده بازخورد منفی، مدیر عامل بیش اطمینان تمایل به چشم پوشی بازخورد منفی دارد و هنوز هم معتقدند که این پروژه‌ها دارای آینده‌ی امیدوار کننده هستند. این ابراز از اعتماد به نفس بیش از حد مدیر عامل منجر به ادامه دادن به پروژه‌های با ارزش فعلی خالص منفی (سرمایه‌گذاری بیشتر از حد) برای مدت طولانی می‌شود (احمدی و همکاران، ۱۳۹۸؛ص ۹۵). چنین مدیری به بیش نمایی ارزش دارایی‌ها و کم نمایی ارزش بدھی‌ها تمایل دارد. این مسائل ساختار سرمایه شرکت و به تبع آن سیاست‌های تامین مالی شرکت از منابع مالی داخلی یا منابع خارج از شرکت را تحت تأثیر قرار می‌دهد. (اسکات (Scott)، ۱۳۹۰).

۲.۲ سیاست‌های تامین مالی

یکی از مهم‌ترین تصمیمات مالی، نحوه تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی است که نقش بسزایی در استمرار و رشد سودآوری آنها دارد. توانایی بنگاه‌ها در دستیابی به منابع مالی داخل و خارج از بنگاه به منظور سرمایه‌گذاری و اجرای طرح‌های توسعه‌ای آن از عوامل اصلی رشد سودآوری محسوب می‌شود. و می‌تواند تأثیر معناداری بر کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت داشته باشد. (جعفری صمیمی و همکاران، ۱۳۹۲؛ص ۸۲) شرکت‌ها در تصمیمات تامین مالی، با دو منبع تامین مالی داخلی و تامین مالی خارجی مواجه هستند. در یک بازار سرمایه‌ی کامل که حساسیت مالی در آن وجود ندارد، منابع داخلی و خارجی جایگزین‌های کاملی می‌باشند و تصمیمات سرمایه‌گذاری یک شرکت جدا از انتخاب‌های تامین مالی و سرمایه‌گذاری آن اتخاذ می‌شود. به عبارت دیگر، شرکت‌ها می‌توانند همیشه تامین مالی خارجی را با هزینه‌ای معادل هزینه‌ی سرمایه‌ی خودشان، انجام دهند (علی آقایی و همکاران، ۱۳۹۴؛ص ۳) به نقل از مو迪گلیانی و میلر (Modigliani & Miller)، (۱۹۵۸). اما با توجه به اطلاعات نامتقارن و مشکلات نمایندگی فرض عدم نقص بازار، غیر واقع بیانه

است و شرکت‌ها به ازای بدھی تامین مالی خارجی با هزینه‌های زیادی مواجه می‌شوند. بنابراین در صورت وجود نقص‌های بازار سرمایه، منابع وجوه داخلی و خارجی نمی‌توانند کاملاً جایگزین یکدیگر باشند(علی آقایی و همکاران، ۱۳۹۴؛ص. ۳).

به اعتقاد مایرز(Myers) (۱۹۸۴) هنگامی که شرکت، تامین مالی درون سازمانی را به تامین مالی برون سازمانی، و تامین مالی از محل استقراض را به تامین مالی از طریق انتشار سهام ترجیح می‌دهد، ساختار سرمایه‌ی شرکت بر اساس الگوی نظریه سلسله مراتب شکل گرفته است. در نظریه سلسله مراتب، فرض بر آن است که تا زمانی که تامین مالی از طریق استقراض به صرف شرکت است، شرکت هیچگاه سهام جدیدی را مستشر نخواهد کرد. این نظریه بر اولویت بندی در انتخاب منابع ساختار سرمایه مبنی است و جریان نقد ایجاد شده در داخل سازمان، انتخاب نخست برای تامین مالی به حساب می‌آید. در این راستا، انتخاب بعدی شرکت‌ها ترجیح بدھی به انتشار سهام در تامین مالی است. به عبارتی، نظریه سلسله مراتب بیان می‌کند که شرکت‌ها در تامین منابع مالی مورد نیازشان سلسله مراتب معینی را طی می‌کنند. شکل‌گیری این سلسله مراتب نتیجه عدم تقارن اطلاعاتی است. در مواردی که بین مدیران و سرمایه‌گذاران برون سازمانی، عدم تقارن اطلاعاتی وجود دارد، مدیران، تأمین مالی از محل منابع داخل شرکت را به تأمین مالی از منابع خارج شرکت ترجیح می‌دهند، به عبارت دیگر ابتدا از محل سود انباشته یا اندوخته‌ها به تامین مالی می‌پردازند، سپس اگر منابع داخلی کفايت نکرد از بین منابع خارج از شرکت کم ریسک‌ترین اوراق بهادرار یعنی اوراق بدھی متossl می‌شوند و در صورت عدم تکافوی استقراض، به انتشار سهام می‌پردازن. در این نظریه، برخلاف نظریه توازن، هیچ ترکیب بدھی به حقوق صاحبان سهام هدف که از قبل تعریف شده وجود ندارد، زیرا دو نوع حقوق مالکانه وجود دارد: داخلی و خارجی، یکی در اولویت اول و دیگری در اولویت آخر. از این رو نسبت بدھی هر شرکت، نیازهای انباشته‌ی آن شرکت برای تامین مالی خارجی را منعکس می‌کند.(مرادی و همکاران، ۱۳۹۳، ۱۱۴؛ص)

لذا تصمیم‌گیری مدیران واحد تجاری نسبت به اینکه از کدام یک از روش‌های تأمین مالی استفاده نمایند، عوامل زیادی همچون مشکلات نمایندگی، عدم تقارن اطلاعاتی، اندازه شرکت، درماندگی مالی و غیره بر تصمیم‌گیری مدیران واحد تجاری مؤثر است. علاوه بر این فاکتورها و عوامل موجود در شرکت‌ها، برخی از ویژگی‌های شخصیتی مدیران نیز جز

عوامل مهم در تصمیم‌گیری‌های شرکت به حساب می‌آید (چاوشی و همکاران، ۱۳۹۳؛ ص ۳۱).

۳.۲ کارایی سرمایه‌گذاری

سرمایه‌گذاری در امور مختلف، همواره به عنوان یکی از راه‌های مهم توسعه شرکت‌ها و جلوگیری از رکود و عقب ماندگی مورد توجه بوده است. در این میان، محدودیت در منابع و رشد و دگرگونی سریع روابط اقتصادی، منجر به رقابت شدیدی در عرصه تجارت، صنعت و سرمایه‌گذاری شده است. لذا شرکت‌ها برای بقا و گسترش فعالیت‌های خود، نیاز به انجام سرمایه‌گذاری مناسب و به موقع و یا به عبارت دیگر افزایش کارایی سرمایه‌گذاری دارند (حساس یگانه و همکاران، ۱۳۹۶؛ ص ۴۶). کارایی سرمایه‌گذاری یا سرمایه‌گذاری در حد بهینه مستلزم آن است که از یک سو از مصرف منابع در فعالیت‌های که سرمایه‌گذاری در آنها بیش از حد مطلوب انجام شده است جلوگیری شود و از سوی دیگر منابع به سمت فعالیت‌هایی که نیاز بیشتر به سرمایه‌گذاری دارد هدایت شود (مدرس و همکاران، ۱۳۸۷؛ ص ۸۶).

به طور مفهومی کارایی سرمایه‌گذاری زمانی حاصل می‌شود که شرکت‌ها تنها در پروژه‌های با ارزش فعلی خالص مثبت سرمایه‌گذاری نمایند. البته این سناریو در صورتی کارساز است که بازار کامل باشد و هیچ یک از مسائل بازار ناقص از جمله گزینش نادرست و هزینه‌های نمایندگی وجود نداشته باشد (فروغی و همکاران، ۱۳۹۵؛ ص ۱۰۰) به نقل از بیدل و همکاران (Biddle et al., ۲۰۰۹). در تعیین کارایی سرمایه‌گذاری حداقل دو معیار نظری وجود دارد. معیار نخست بیان می‌کند که به منظور تامین مالی فرصت‌های سرمایه‌گذاری نیاز به جمع آوری منابع وجود دارد. در یک بازار کارا تمام پروژه‌های با خالص ارزش فعلی مثبت می‌باشد تامین مالی شوند گرچه تعداد زیادی از تحقیقات موجود در حوزه مالی نشان داده است که محدودیت‌های مالی توانایی مدیران در تامین مالی را محدود می‌سازد (هوبارد، Hubbard، ۱۹۹۸) در نتیجه شرکت‌هایی که با محدودیت تامین مالی مواجه هستند ممکن است به دلیل هزینه زیاد تامین مالی، از قبول و انجام پروژه‌های با خالص ارزش فعلی مثبت صرف نظر کنند. که این کار منجر به سرمایه‌گذاری کمتر از حد می‌گردد. (بری و همکاران (Berry et al., ۲۰۰۴؛ ص ۱۱۷) دوم اینکه، اگر شرکت تصمیم به تامین مالی بگیرد؛ هیچ تضمینی وجود ندارد که سرمایه‌گذاری صحیحی انجام شود. به

عنوان مثال مدیران ممکن است با انتخاب پروژه های نامناسب، اقدام به سرمایه‌گذاری ناکارا نمایند. در نتیجه انتخاب پروژه های ضعیف، موجب سرمایه‌گذاری بیشتر از حد می‌گردد (Verdi، ۲۰۰۶؛ ص ۶). لذا کارایی سرمایه‌گذاری زمانی بوجود می‌آید که شرکت ها ضمن ارزیابی مداوم نتایج سرمایه‌گذاری منابع مالی خود در پروژه‌های مختلف، از مصرف منابع در پروژه هایی که زیان ده بوده، سودآوری کافی نداشته و یا سرمایه‌گذاری بیش از حد بهینه انجام شده جلوگیری و در عوض منابع مالی خود را در پروژه‌های با خالص ارزش فعلى مثبت سرمایه‌گذاری نمایند. (Kolsi و همکاران، ۲۰۱۷؛ ص ۱)

۴.۲ اعتقاد به نفس بیش از حد مدیران، سیاست های تامین مالی و کارایی سرمایه گذاری

در ادبیات مالی و حسابداری شواهد محکمی در خصوص تاثیر اعتقاد به نفس بیش از حد مدیران بر سرمایه‌گذاری ها، سیاست‌های تامین مالی و... ارائه شده است (کاشانی پور و همکاران، ۱۳۹۶؛ ص ۱۸). یکی از مهمترین برداشت‌ها از نتایج این مطالعات این است که مدیران بیش اطمینان به دلیل خوشنی بیش از حد، ممکن است جریان‌های نقدی حاصل از پروژه‌ها را اشتباهًا بسیار مطلوب پیش بینی کرده و از این رو، بسیاری از پروژه‌ها را بیشتر از ارزش واقعی شان ارزش گذاری کرده و حتی در پروژه‌هایی با خالص ارزش فعلی (NPV) منفی سرمایه‌گذاری کند. همچنین مطابق نظریه سلسه مراتب، هرچند منابع مالی داخلی در اولویت استفاده توسط شرکت ها می‌باشد. اما وقتی مدیریت شرکت به منابع مالی داخلی زیادی دسترسی داشته باشد این منابع مالی مازاد را به دلایلی از جمله خطر اخلاقی و عدم تقارن اطلاعاتی در پروژه‌هایی سرمایه‌گذاری می‌نماید که ممکن است اولویت اصلی شرکت نباشد، که نهایتاً این مسائل منجر به سرمایه‌گذاری بیشتر از حد و عدم کارایی سرمایه‌گذاری می‌گردد (مل مندیر و همکاران، ۲۰۰۵؛ ص ۶۵۴).

از سوی دیگر در زمان عدم دسترسی شرکت به منابع مالی داخلی، توانایی یک بنگاه در دسترسی به تامین مالی خارجی عاملی کلیدی در توسعه، رشد و بقاء آن است. طبق مطالعه Agkion و همکاران (Akgion et al, ۲۰۰۷)، دسترسی بنگاه ها به تامین مالی خارجی قدرت رقابت پذیری آنها را افزایش می‌دهد. با اینحال مدیران بیش اطمینان اعتقاد دارند که تامین مالی خارج از شرکت هزینه بر بوده و این موضوع باعث کاهش تمایل آنها برای استفاده از تامین مالی آتی خارج از شرکت و اتکای آنها بر منابع داخلی برای تأمین مالی طرح های

سرمایه‌گذاری می‌شود. باهاراتی (Bharati) و همکاران (۲۰۱۶) اشاره می‌کنند که کمبود منابع مالی داخلی و متعاقب آن عدم استفاده از منابع مالی خارجی نیز منجر به عدم سرمایه‌گذاری در پروژه‌هایی با خالص ارزش فعلی مثبت می‌گردد که این مسئله نیز منجر به عدم کارایی سرمایه‌گذاری خواهد شد.

بنابراین طبق مبانی نظری گفته شده، اعتماد به نفس بیش از حد مدیران از یک سو باعث استفاده بیش از حد آنها از منابع مالی داخلی و انجام سرمایه‌گذاری بیشتر از حد و از سوی دیگر این مدیران به دلیل نگرش خاص خود با عدم استفاده بهینه از منابع مالی خارجی خصوصاً در زمانی که شرکت با محدودیت منابع مالی داخلی مواجه است با محدود نمودن سرمایه‌گذاری‌های شرکت ناکارایی سرمایه‌گذاری در شرکت را موجب می‌گردند.

لذا هرچند در پژوهش‌های گذشته به روابط دوگانه بین متغیرهای مورد نظر این پژوهش پرداخته شده است اما تفسیر نحوه برخورد مدیران بیش اطمینان با محدودیت‌های مالی برای انجام سرمایه‌گذاری تا حدودی مبهم بوده و این مقاله به دنبال پاسخ به این پرسش‌ها است که آیا اعتماد به نفس بیش از حد مدیران بر سیاست‌های تامین مالی تأثیر دارد؟ آیا اعتماد به نفس بیش از حد مدیران بر کارایی سرمایه‌گذاری تأثیر دارد؟ و آیا در صورت دسترسی مدیران بیش اعتماد به منابع مالی داخلی، باعث سرمایه‌گذاری بیشتر از حد می‌شوند؟

۳. پیشینه تحقیق

فoster و همکاران (Foster et al ۲۰۱۶) طی بازه زمانی ۲۰۱۱-۲۰۰۲ در تحقیقی اثر اعتماد به نفس بیش از اندازه مدیران بر تصمیمات تامین مالی شرکت‌ها را با در نظر گرفتن میزان سطح مالکیت دولتی بررسی کردند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که اعتماد به نفس بیش از حد مدیران تأثیر معنادار و منفی بر تصمیمات تامین مالی شرکت دارد هرچند سطح مالکیت دولتی بالاتر می‌تواند این اثر منفی را تا حدودی تعدیل نماید. بررسی‌های بیشتر نشان داد که اعتماد به نفس بیش از حد مدیران منجر به اهرم مالی پایین‌تر می‌گردد که این مسئله نیز نشان دهنده تمایل بیشتر مدیران بیش اعتماد به استفاده از منابع مالی داخلی شرکت در انجام سرمایه‌گذاری‌ها است.

با هاراتی و همکاران (Bharati et al) (۲۰۱۶) در تحقیقی نشان دادند که اعتماد به نفس بیش از حد مدیران شرکت‌ها همیشه به عنوان یک عامل منفی تلقی نمی‌شود چون موفقیت شرکت‌هایی که دارای مدیران بیش از حد اعتماد هستند از سایر شرکت‌ها بیشتر است زیرا آنها برای تداوم فعالیت‌های شرکت خود دوره طولانی تری اختصاص می‌دهند، اینگونه مدیران در رابطه با هزینه‌های سرمایه‌گذاری بسیار امیدوار بوده و به فروش سهام فکر نمی‌کنند. بنابراین شروع به سرمایه‌گذاری بیشتری می‌کنند و از تأمین‌های مالی داخلی بیشتری استفاده می‌کنند. آنها همچنین به فکر توسعه و گسترش و نوآوری‌های بیشتر هستند که این عوامل موجب می‌شود شرکت آنها ارزش بیشتری کسب کند و بازده آن شرکت افزایش یابد.

دشماخ و همکاران (Deshmukh et al) (۲۰۱۳) در تحقیقی اثر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران بر سیاست‌های تقسیم سود شرکت را بررسی کردند آنها به این نتیجه رسیدند که مدیران دارای اعتماد بیش از حد به دلیل اینکه دارای تأمین مالی خارجی به منظور سرمایه‌گذاری در شرکت را پرhzینه می‌دانند، در صورت نیاز به سرمایه‌گذاری بیشتر در آینده، سود نقدی کمتری تقسیم می‌کنند، همچنین آنها به این نتیجه رسیدند که در شرکت‌های دارای رشد کمتر و وجوده نقد کمتر، این رابطه منفی شدیدتر است. این بررسی نشان می‌دهد که مدیران با اعتماد به نفس بیش از حد برای انجام سرمایه‌گذاری‌ها، بیشتر بر تأمین مالی داخلی اتکا دارند.

ساعدي و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با بررسی داده‌های ۱۴۲ شرکت با استفاده از روش رگرسیون چندمتغیره به روش داده‌های ترکیبی طی دوره هشت ساله ۱۳۸۸-۱۳۹۵، نشان دادند که مدیران با اعتماد به نفس بیش از حد هم باعث افزایش بازده سهام می‌شوند و هم ریسک بیشتری تقبل می‌کنند. آنها دلیل این مسئله را سرمایه‌گذاری بیشتر از حد و رفتار جسورانه آنها در به حداقل رساندن منابع مالی راکد شرکت و استفاده حداکثری از منابع مالی خارج از شرکت می‌دانند. لذا این مدیرانی با این ویژگی خاص منجر به سرمایه‌گذاری بیشتر از حد می‌شوند.

فرید و همکاران (۱۳۹۷) به بررسی تاثیر نوع تأمین مالی بر کارایی سرمایه‌گذاری با تأکید بر ارزش شرکت با استفاده از داده‌های ۸۵ شرکت طی سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۴ پرداختند آنها فرضیه‌های تحقیق را با تکنیک آماری رگرسیون داده‌های ترکیبی، مورد آزمون و تجزیه و تحلیل قرار دادند. نتایج پژوهش حاکی از آن است که نوع تأمین مالی بر کارایی سرمایه-

گذاری تأثیر معناداری دارد. علاوه بر این نوع تامین مالی و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت-های با ارزش متفاوت، تأثیر متفاوتی دارد.

دموری و همکاران(۱۳۹۷) در پژوهشی سیاست‌های تامین مالی و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پژوهشی شده در بورس اوراق بهادر تهران را با بررسی داده‌های ۷۵ شرکت در بازه زمانی ۱۳۹۵-۱۳۹۰ با تکنیک آماری رگرسیون داده‌های تابلویی مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند. نتایج پژوهش حاکی از آن است که سیاست‌های تامین مالی بر کارایی سرمایه‌گذاری تأثیر معناداری دارد. علاوه بر این سیاست‌های تامین مالی و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های با ارزش متفاوت، تأثیر متفاوتی دارد.

کاشانی پور و همکاران(۱۳۹۶) در تحقیقی اثر بیش اطمینانی مدیران بر نگهداشت وجه نقد و حساسیت جریان نقدی را با استفاده از داده ۱۲۷ شرکت طی بازه زمانی ۱۳۹۴-۱۳۸۹ مورد بررسی قرار دادند. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد از یک سو رابطه‌ی مثبت و معناداری بین بیش اطمینانی مدیران و وجه نقد نگهداری شده وجود داشته و از سوی دیگر بیش اطمینانی مدیران اثر مثبت و معناداری بر حساسیت جریان نقدی وجه نقد دارد. به بیان دیگر، مدیران بیش اطمینان وجه نقد بیشتری از جریان‌های نقدی عملیاتی جاری را در شرکت ذخیره می‌کنند. این یافته‌ها مطابق با این دیدگاه است که مدیران بیش اطمینان هزینه‌های تامین مالی آتی خارج از شرکت را بیش از اندازه تلقی می‌کنند بنابراین، سعی می‌کنند با نگهداری وجه نقد، سرمایه‌گذاری‌های پیش رو را از منابع داخلی شرکت تأمین مالی کنند.

دستگیر و همکاران(۱۳۹۳) در تحقیقی تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران ارشد بر آشفتگی مالی را با بررسی داده‌های ۱۰۳ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران در بازه زمانی ۱۳۸۹-۱۳۸۳ مورد بررسی قرار دادند، نتایج بررسی فرضیه‌های پژوهش نشان می‌دهد که میزان آشفتگی مالی شرکت‌هایی که مدیران آنها دارای اعتماد به نفس بیش از حد هستند به طور معناداری بیشتر از آشفتگی مالی شرکت‌هایی است که مدیران آنها فاقد اعتماد به نفس بیش از حد می‌باشند که این نتیجه، نشان دهنده تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران بر سیاست‌های تامین مالی شرکت می‌باشد.

استولز و همکاران(Stölzle et al ۲۰۱۸) در پژوهشی به بررسی رابطه بین بیش اطمینانی مدیران و شیوه‌های ذخیره زیان در صنعت بیمه اموال و بدھی‌ها در ایالات متحده پرداخته‌اند. این پژوهش در بازه زمانی ۱۹۹۱-۲۰۱۴ در ۳۱۷ شرکت در ایالات

متوجهه آمریکا انجام گرفته و تحلیل‌ها با استفاده از روش رگرسیون چندگانه انجام شده است. شواهد قوی وجود دارد که نشان می‌دهد بیش اطمینانی مدیران اجرایی به طور قابل توجهی با ذخایر نسبتاً کم هزینه‌ها ارتباط دارد و به درآمدهای گزارش شده نسبتاً بالا منجر می‌شود. این یافته با پیش‌بینی‌های نظری که نشان می‌دهد مدیران با اطمینان بیش از حد، بازده پروژه‌های سرمایه‌گذاری خود را بیش از حد ارزیابی کرده و زیانها را دست کم می‌گیرند، مطابقت دارد.

جیانگ و همکاران (Jiang et al. ۲۰۱۱) در تحقیقی اثر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران شرکت‌های پذیرفته شده در بورس چین بر ساختار سررسید بدھی‌ها را با استفاده از ۳۹۶۹ داده (شرکت سال) طی دوره زمانی ۲۰۰۲-۲۰۰۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند. نتایج نشان می‌دهد که اعتماد به نفس بیش از حد مدیران بر تصمیمات مالی شرکت‌های موثر بوده و ارتباط معناداری بین اعتماد به نفس بیش از حد مدیران و ساختار بدھی‌ها برقرار است.

ایشیکاوا و تاکاشی (۲۰۱۰) در پژوهشی ارتباط بین اعتماد به نفس بیش از اندازه مدیران و تصمیمات تأمین مالی را با بررسی داده‌های ۹۵۵۵ سال-شرکت ژاپنی طی بازه زمانی ۱۹۹۸-۲۰۰۸ مورد بررسی قراردادند. نتایج آنها نشان می‌دهد که مدیران با اعتماد به نفس بیش از حد، بدھی را به انتشار سهام به صورت عرضه عمومی و محدود ترجیح می‌دهند. بنابراین این ویژگی بر نوع تأمین مالی شرکت موثر است.

مل مندیر و همکاران (۲۰۰۸) در بررسی رفتار مدیران دریافتند که خصوصیات شخصی آنها، به ویژه اعتماد بیش از حد مدیریتی، ممکن است به انحرافاتی در تصمیمات سرمایه-گذاری شرکت منجر شود و این مدیران خوش بین به طور معناداری حساسیت سرمایه-گذاری بیشتری به جریان‌های نقدی آزاد به ویژه در شرکتهای سهامی دارند. نتایج آنها نیز همچون تحقیق ایشیکاوا و تاکاشی (۲۰۱۰) نشان داد که مدیران با اعتماد به نفس بیش از حد، تأمین مالی از طریق بدھی را به انتشار سهام ترجیح می‌دهند.

کرامر و لیو (Kramer and Liao ۲۰۱۶) در پژوهشی با استفاده از معیارهای اندازه گیری اعتماد به نفس بیش از حد مل مندیر و تیت (۲۰۰۵ و ۲۰۰۸) به بررسی تاثیر تاثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران بر دیدگاه تحلیل‌گران پرداختند. نتایج این پژوهش نشان داد، تحلیل‌گران، سودهای شرکت‌هایی که دارای مدیریت با اعتماد به نفس بالا هستند را خوش بینانه پیش‌بینی می‌کنند بدین صورت که تعداد دفعاتی که سود خالص شرکت بیش از

میزان واقعی پیش بینی شده است ، بیشتر از تعداد دفعاتی است که سود کمتر از میزان واقعی پیش بینی شده است.

احمدی و همکاران(۱۳۹۷) طی تحقیق تأثیر معیارهای اعتتماد به نفس بیش از حد مدیران ارشد بر خطر سقوط آتی قیمت سهام در شرکت‌های پذیرفته شده بورس اوراق بهادر تهران با استفاده از تکنیک آماری رگرسیون به روش داده‌های تابلویی با رویکرد اثرات ثابت با بهره بردن از داده‌های ۹۹ شرکت را در بازه زمانی ۱۳۸۴-۱۳۹۳ مورد بررسی قرار دادند، نتایج به دست آمده نشان می‌دهد از میان معیارهای انتخابی برای اعتتماد به نفس بیش از حد مدیریتی، سرمایه‌گذاری بیش از حد، نسبت بددهی به حقوق صاحبان سهام، خالص جریان‌های نقدی، سیاست تقسیم سود و نسبت مخارج سرمایه تأثیر مثبت معناداری بر خطر سقوط آتی قیمت سهام دارند. علاوه بر این، نتایج پژوهش نشان می‌دهد معیار اصلی اعتتماد به نفس بیش از حد مدیریتی تأثیر مثبت معناداری بر خطر سقوط آتی قیمت سهام دارد.

فروغی و همکاران(۱۳۹۴) در پژوهشی داده‌های ۱۱۷ شرکت از بین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران طی سالهای ۱۳۸۳ الی ۱۳۹۲ را به منظور بررسی تأثیر اطمینان بیش از حد مدیریت بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام را مورد تحلیل قرار دادند. آنها بیان می‌کنند، نتایج حاصل از برآورد مدل‌های پژوهش گویای آن است که اطمینان بیش از حد مدیریتی بر هر سه معیار ریسک سقوط قیمت سهام تأثیر مثبت و معنادار دارد. به عبارتی وجود اطمینان بیش از حد در مدیران، ریسک سقوط قیمت سهام را افزایش می‌دهد. یکی از عواملی که به سقوط قیمت سهام منجر می‌شود اقدام‌های مدیران در راستای نگه داشت اخبار بد و عملکرد منفی در داخل شرکت و همچنین رفتار ریسک پذیری آنها است.

قاسمی و همکاران (۱۳۹۴) به پژوهشی با عنوان «تأثیر اعتتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر نوسان بازده غیرمتعارف سهام» پرداختند که مشتمل بر ۸۷ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران بوده که با استفاده از نمونه گیری معقول و سیستماتیک، برای دوره ده ساله ۱۳۸۴-۱۳۹۳ انتخاب شده و آزمون‌های آماری لازم روی آنها انجام شد. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های پژوهش با استفاده از رگرسیون خطی چندمتغیره، استفاده از داده‌های تابلویی و روش اثرهای ثابت، در سطح اطمینان ۹۵ درصد حاکی از تأیید آنها

بوده و بیانگر تأثیر مثبت و معنادار اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر نوسان بازده غیرمتعارف سهام است.

چاوشی و همکاران(۱۳۹۴) به پژوهشی به بررسی رابطه اطمینان بیش از حد مدیران و انتخاب سیاست های تأمین مالی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند آنها در این تحقیق داده های ۱۵۷ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را در بازه زمانی ۱۳۸۵-۱۳۹۰ تحلیل نمودند. نتایج پژوهش که با استفاده از داده های ترکیبی با اثرات ثابت انجام گردید، حاکی از عدم رابطه بین اطمینان بیش از حد و تصمیم های مالی می باشد. علاوه بر این، رابطه ای فرصت های رشد، سودآوری، اندازه شرکت و ریسک درماندگی با تصمیمهای مالی، معنی دار است.

عربصالحی و همکاران (۱۳۹۱) طی مقاله ای به بررسی تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران ارشد بر حساسیت سرمایه گذاری - جریان های نقدی نمونه ای شامل ۱۰۳ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سالهای ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۹ مطالعه شده است. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می دهد طی دوره زمانی مورد بررسی، اعتماد به نفس بیش از حد مدیران ارشد باعث افزایش حساسیت سرمایه گذاری - جریان های نقدی شده است.

با وجود پژوهش های متعددی که در حوزه اعتماد به نفس بیش از حد مدیران ، تامین مالی و همچنین کارایی سرمایه گذاری انجام شده ، پژوهشی که به صورت مستقیم به بررسی رابطه همزمان این سه پارامتر در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته باشد، مشاهده نشد. با این وجود، در اینجا به پاره ای از پژوهش های تجربی پرداخته شد که به نحوی با موضوع پژوهش ارتباط پیدا می کردند. افزون بر این، برخی از پژوهش ها به منظور ایجاد پشتونه برای به کارگیری متغیرهای این پژوهش بیان شده است. لذا در این مقاله ضمن بررسی تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت شرکت بر سیاست های تامین مالی و کارایی سرمایه گذاری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، به عنوان یک نوآوری جدید تأثیر نوع تامین مالی (درون سازمانی یا برون سازمانی) بر کارایی سرمایه گذاری و سرمایه گذاری بیشتر از حد بررسی شده است.

۴. فرضیه‌های تحقیق

فرضیه ۱ - اعتماد به نفس بیش از حد مدیران بر کارایی سرمایه‌گذاری تاثیر دارد.

فرضیه ۲ - اعتماد به نفس بیش از حد مدیران باعث سرمایه‌گذاری بیشتر از حد می‌شود.

فرضیه ۳ - مدیران با اعتماد به نفس بیش از حد با استفاده از تامین مالی داخلی باعث سرمایه‌گذاری بیشتر از حد می‌شوند.

فرضیه ۴ - مدیران با اعتماد به نفس بیش از حد با استفاده از تامین مالی خارجی باعث سرمایه‌گذاری کمتر از حد می‌شوند.

۵. روش شناسی پژوهش و تجزیه و تحلیل داده‌ها

این پژوهش از لحاظ ماهیت از نوع توصیفی - همبستگی است. زیرا از یک طرف وضع موجود را بررسی می‌کند و از طرف دیگر رابطه بین متغیرهای مختلف را با استفاده از تحلیل رگرسیون کشف یا تبیین می‌کند. از نظر هدف نیز از نوع پژوهش‌های کاربردی محسوب می‌شود. با توجه به اینکه داده‌های پژوهش حاضر از نوع ترکیبی است، برای تعیین اینکه آیا استفاده از روش داده‌های پانل در برآورد مدل مورد نظر کارآمد خواهد بود یا نه، از آزمون F لیمر و به منظور اینکه مشخص گردد کدام یک از روش‌های اثرات ثابت و یا اثرات تصادفی جهت برآورد مناسب‌تر است (تشخیص ثابت یا تصادفی بودن تفاوت‌های واحدهای مقطعي) از آزمون هاسمن استفاده شده است. برای انجام آزمون‌های بالا و سایر آزمون‌های لازم از نرم افزار Eviews⁹ استفاده شده است.

۶. جامعه و نمونه آماری پژوهش

جامعه آماری پژوهش کلیه شرکت‌های پذیرفته شده و فعال در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ می‌باشد نمونه انتخابی بصورت حذفی بوده و تنها شرکت‌هایی مورد بررسی قرار گرفته و به عنوان نمونه انتخاب شده اند که تمامی شرایط زیر را دارا بوده اند:

(۱) حداقل در ابتدای سال ۱۳۹۰ به عضویت بورس اوراق بهادار تهران درآمده باشند.

۲) به منظور قابل مقایسه بودن اطلاعات، دوره مالی شرکت‌ها، متنه‌ی به تاریخ ۲۹ اسفند هر سال باشد.

۳) اطلاعات مالی آنها از جمله صورتهای مالی و گزارش فعالیت‌های هیات مدیره در دسترس باشد.

۴) شرکت‌ها از نوع شرکت‌های سرمایه‌گذاری، واسطه‌گری مالی، بانک و بیمه به دلیل ماهیت متفاوت آنها نباشند.

۵) وقفه معاملاتی بیشتر از ۴ ماه نداشته باشد.

با اعمال شرایط فوق فهرست نهایی شامل ۱۳۹ شرکت بدست آمد و بر این اساس اطلاعات مربوط به نمونه در طی سال‌های ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۶ (سال ۹۷-۹۸ شرکت) در دسترس قرار گرفت.

۷. متغیرهای پژوهش و نحوه محاسبه آنها

متغیرهای این پژوهش شامل متغیرهای وابسته، مستقل و کنترلی است که در ادامه به توصیف آنها پرداخته می‌شود. الگوهای استفاده شده در این تحقیق برگرفته از مقاله

وان و همکاران (Wen et al) (۲۰۰۴) و یانگ و همکاران (Ying et al) (۲۰۱۸) می‌باشد:

برای آزمون فرضیه اول و فرضیه‌های فرعی ۱ و ۲ تحقیق که به بررسی تأثیر اطمینان بیش از حد مدیران بر کارایی سرمایه‌گذاری و همچنین سرمایه‌گذاری بیشتر از حد و کمتر از حد می‌پردازد از مدل ۱ استفاده می‌شود.

$$\text{invest}(\text{overINV}/\text{underINV}) = \alpha_0 + \alpha_1 OC + \sum \text{Control} + \varepsilon \quad (1)$$

برای آزمون فرضیه ۲ که به بررسی سرمایه‌گذاری بیشتر از حد با استفاده از تامین مالی داخلی در شرکت‌های با مدیران بیش اعتماد می‌پردازد از مدل ۲ استفاده می‌شود.

$$(\text{overINV}) = \alpha_0 + \alpha_1 Intern + \alpha_2 OC + \alpha_3 OC * Intern + \sum \text{Control} + \varepsilon \quad (2)$$

برای آزمون فرضیه سوم که به بررسی تأثیر تامین مالی از طریق منابع خارج از شرکت بر سرمایه‌گذاری کمتر از حد در شرکتهای با مدیران بیش اعتماد می‌پردازد از مدل ۳ استفاده می‌شود.

$$underINV = \alpha_0 + \alpha_1 Extern + \alpha_2 OC + \alpha_3 OC^* Extern + Control + \varepsilon \quad (3)$$

۱.۷ متغیرهای وابسته

۱.۷.۱ کارایی سرمایه گذاری

در این پژوهش به پیروی از مدل گودمن و همکاران (Goodman et al) (۲۰۱۴) برای محاسبه کارایی سرمایه گذاری از مدل رگرسیون زیر به عنوان شاخص کارایی سرمایه گذاری استفاده می‌شود.

$$Invest_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 Q_{i,t-1} + \beta_2 \frac{CFO_{i,t-1}}{Asset_{i,t-1}} + \beta_3 Asset\ Growth_{i,t-1} + \beta_4 Invest_{i,t-1} + \varepsilon_{i,t} \quad (4)$$

که در آن :

$Invest_{i,t}$ = متغیر وابسته پژوهش بوده و معیار کارایی سرمایه گذاری می‌باشد. در این رابطه کارایی سرمایه گذاری برابر با معکوس قدر مطلق پسمندی‌های ($\varepsilon_{i,t}$) بدست آمده از مدل رگرسیون شماره ۱ خواهد بود.

$Overinv_{i,t}$ = معیار سرمایه گذاری بیشتر از حد است اگر پسمند رگرسیون بالا ($\varepsilon_{i,t}$) مثبت باشد نشان دهنده سرمایه گذاری بیش از حد خواهد بود.

$underinv_{i,t}$ = معیار سرمایه گذاری کمتر از حد است اگر پسمند رگرسیون بالا ($\varepsilon_{i,t}$) منفی باشد نشان دهنده سرمایه گذاری کمتر از حد خواهد بود.

$Q_{i,t-1}$ = معیار Q تبیین برای سال $t-1$ می‌باشد که از حاصل تقسیم مجموع ارزش بازار داراییها بر ارزش دفتری داراییها، که به منظور اندازه گیری فرصت‌های رشد در مدل وارد می‌شود.

$\frac{CFO_{i,t-1}}{Asset_{i,t-1}}$ = عبارتست از جریان نقد حاصل از فعالیتهای عملیاتی در سال $t-1$ تقسیم بر جمع داراییها در ابتدای سال $t-1$

$Asset\ Growth_{i,t-1}$ = عبارتست از درصد رشد داراییها در سال $t-1$

$Invest_{i,t-1}$ = سرمایه گذاری های شرکت در سال $t-1$ (عبارتست از خرید خالص دارایی های ثابت و نامشهود در سال $t-1$ تقسیم بر جمع داراییها در ابتدای سال $t-1$)

۲.۷ متغیرهای مستقل

۱.۰.۷ اعتماد به نفس بیش از حد

$Confidence = OC_{i,t}$: معیار اندازه گیری اعتماد به نفس بیش از حد مدیران شرکت ها بوده و به پیروی از هوانگ و همکاران (Huang, Jiang, Liu & Zhang) (۲۰۱۱) از طریق تفاوت سود پیش بینی شده سالانه توسط مدیریت و سود واقعی محاسبه می شود. اگر در طول دوره مورد مطالعه تعداد دفعاتی که مدیران سود را بیش از واقع پیش بینی می کند بیشتر از تعداد دوره های باشد که سود را کمتر از واقع پیش بینی می کند مدیریت دارای اعتماد بیش از اندازه بوده و متغیر OC مقدار یک می گیرد و در غیر این صورت عدد صفر در نظر گرفته می شود.

۲.۰.۷ تامین مالی خارج از سازمان

$$\frac{\text{کل بدھی ها}}{\text{کل دارایی ها}} = external = ND_{i,t}$$

۳.۰.۷ تامین مالی داخل سازمان

$$INTERN_{i,t} = \frac{\text{سود انشائت}}{\text{کل دارایی ها}} = \frac{\text{سود انشائت}}{\text{کل دارایی ها}}$$

۴.۰.۷ متغیرهای کنترلی

$$EPS_{i,t} = \frac{\text{سود هر سهم}}{\text{کل دارایی ها}}$$

$CF_{i,t}$ = عبارتست از جریان نقد حاصل از فعالیتهای عملیاتی در سال t تقسیم بر جمع داراییها در ابتدای سال t

اعتماد به نفس بیش از حد مدیران، سیاست‌های تامین مالی و ... ۲۱۳

$\text{TOP10}_{i,t}$ = مجموع درصد سهام ده سهامدار عمد

$\text{Growth}_{i,t-1}$ = نشان دهنده فرصت‌های سرمایه‌گذاری شرکت است که از محاسبه

نرخ رشد درآمد سالانه شرکت i در سال $t-1$ به دست می‌آید.

$\text{Lev}_{i,t-1}$ = اهرم مالی شرکت i در سال $t-1$ بوده و میزان توانایی مالی شرکت در

بازپرداخت بدهی‌ها را نشان می‌دهد.

$\text{Cash}_{i,t-1}$ = وجه نقد نگهداری شده شرکت بوده و برابر است با مجموع وجوده نقد و

سرمایه‌گذاری کوتاه مدت‌های شرکت i در سال $t-1$ تقسیم بر میانگین داراییها در سال t

که میزان نقدینگی و توانایی انجام سرمایه‌گذاری شرکت را نشان می‌دهد.

$\text{Size}_{i,t-1}$ = لگاریتم طبیعی کل دارایی‌های شرکت i در سال $t-1$ است. از این متغیر

می‌توان برای کنترل ریسک استفاده کرد. اندازه شرکت یک عامل مهم است که سیاست

بدهی شرکت‌ها و در نتیجه ریسک شرکت‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد

$\text{Return}_{i,t-1}$ = بازده سالانه سهام شرکت i در سال $t-1$ که برابر است با مجموع تفاوت

قیمت سهام، سود نقدی هر سهم، حق تقدم و سهام جایزه در یک دوره مالی تقسیم بر

قیمت اول دوره مالی

$\text{Age}_{i,t-1}$ = لگاریتم طبیعی سالهای فعالیت شرکت می‌باشد.

$\text{MBV}_{i,t-1}$ = برابر است با نسبت ارزش بازار بر ارزش دفتری سهام شرکت

$\text{ROA}_{i,t-1}$ = نسبت سود عملیاتی بر جمع دارایی‌های شرکت i در سال $t-1$ است.

۸. یافته‌های پژوهش

۱.۸ تجزیه و تحلیل توصیفی داده‌ها

آمار توصیفی متغیرهای پژوهش در نگاره ۱ ارائه شده است. به منظور شناخت بهتر

ماهیت جامعه‌ای که در پژوهش مطالعه شده و آشنایی بیشتر با متغیرهای پژوهش، قبل

از تجزیه و تحلیل داده‌های آماری، لازم است این داده‌ها توصیف شود.

نگاره ۱) آمار توصیفی متغیرهای مستقل ووابسته تحقیق

شاخص های پراکندگی					شاخص های مرکزی		متغیرها و تعداد مشاهدات		
حداکثر	حداقل	کشیدگی	چولگی	انحراف معیار	میانه	میانگین	مشاهدات	علامت اختصاری	متغیر
-۰/۰۰۰۲	-۰/۶۰۷	۱۴/۶۵۸	-۳/۱۳۷	۰/۱۰۱	-۰/۰۳۳	-۰/۰۷۰	۹۷۳	abinvest	کارایی سرمایه گذاری
۰/۶۰۷	۰/۰۰۰	۲۲/۴۸۴	۴/۲۸۷	۰/۰۹۶	۰/۰۰۰	۰/۰۳۳	۹۷۳	overINV	سرمایه گذاری بیشتر از حد
۰/۰۰۰	-۰/۲۶۱	۷/۱۱۹	-۲/۰۷۳	۰/۰۵۵	-۰/۰۱۰	-۰/۰۳۶	۹۷۳	underINV	سرمایه گذاری کمتر از حد
۰/۶۱۹	-۰/۳۹۳	۴/۰۶۱	-۰/۰۳۹	۰/۱۶۹	۰/۱۵۴	۰/۱۶۱	۹۷۳	Intern	تأمین مالی از طریق منابع داخلی شرکت
۰/۹۱۲	۰/۱۴۰	۲/۴۵۵	-۰/۳۲۵	۰/۱۷۷	۰/۰۸۰	۰/۰۵۸	۹۷۳	External	تأمین مالی از طریق منابع خارج از شرکت
۱	۰	۱/۰۲۰	۰/۱۵۸	۰/۴۹۸	۰/۰۰۰	۰/۰۴۶۰	۹۷۳	OC	اعتماد به نفس بیش از حد مدیران
۶۳۲۹	-۰۱۹	۱۰/۳۴۱	۲/۴۲۳	۱۱۲۷	۴۵۱	۸۲۳	۹۷۳	EPS	سود هر سهم

اعتماد به نفس بیش از حد مدیران، سیاست‌های تامین مالی و ... ۲۱۵

۰/۶۵۸	-۰/۲۰۳	۴/۳۹۴	۰/۸۱۱	۰/۱۵۱	۰/۱۲۵	۰/۱۴۷	۹۷۳	CF	جریان نقد حاصل از فعالیتهای عملیاتی
۹۹/۰۰	۱۴/۰۸	۴/۹۷۹	-۱/۴۱۱	۱۷/۷۸	۸۳/۰۰	۷۸/۲۸	۹۷۳	TOP10	مجموع درصد ۱۰ سهامدار عمدۀ
۱/۵۰۹	-۰/۴۷۱	۵/۲۴۹	۰/۹۸۱	۰/۳۲۸	۰/۱۵۴	۰/۱۸۹	۹۷۳	Growth	فرصت‌های سرمایه گذاری
۰/۹۰۶	۰/۱۴۷	۲/۵۰۲	-۰/۳۷۰	۰/۱۷۳	۰/۵۸۵	۰/۵۷۰	۹۷۳	Lev	اهرم مالی
۰/۳۸۴	۰/۰۰۱	۷/۸۵۳	۲/۱۷۰	۰/۰۷۵	۰/۰۴۲	۰/۰۶۸	۹۷۳	Cash	وجه نقد نگهداری شده شرکت
۱۸/۵۶۳	۱۱/۰۹۰	۳/۹۶۱	۰/۸۷۸	۱/۰۳۹	۱۳/۸۳۰	۱۴/۰۳۳	۹۷۳	Size	اندازه شرکت
۴/۳۳۶	-۰/۴۹۸	۷/۷۶۲	۲/۰۵۸	۰//۸۷۸	۰/۰۲۰۳	۰/۴۹۱	۹۷۳	Return	بازده سالانه سهام شرکت
۴/۱۲۷	۲/۵۶۴	۲/۲۹۳	-۰/۵۶۳	۰/۴۰۰	۳/۶۶۳	۳/۵۴۸	۹۷۳	Age	عمر شرکت
۱۰/۸۷۵	۰/۵۱۶	۹/۷۳۲	۲/۲۴۵	۱/۷۵۱	۲/۱۲۶	۲/۶۰۳	۹۷۳	MBV	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری سهام
۰/۵۲۳	-۰/۱۴۸	۳/۵۵۱	۰/۶۲۵	۰/۱۲۷	۰/۱۲۶	۰/۱۴۵	۹۷۳	ROA	بازده دارایی ها

یافته‌های تحقیق

۲.۸ آزمون نرمال بودن توزیع متغیرهای وابسته تحقیق

روش حداقل مربعات معمولی بر این فرض استوار است که متغیر وابسته تحقیق دارای توزیع نرمال می باشد و توزیع غیرنرمال آن ها منجر به تخطی از مفروضات این روش برای تخمین پارامترها می شود. در مطالعه حاضر موضوع فوق از طریق آماره جارکیو-برا (Jarque - Bera) مورد بررسی قرار می گیرد. داده های نگاره ۲ بیانگر این است که متغیرهای وابسته تحقیق از توزیع نرمال برخوردار نمی باشد. برای نرمال سازی داده ها ازتابع انتقال تابع جانسون بهره گرفته شده است. نتایج حاصل از آزمون جارکیو - برا بعد از فرآیند نرمال سازی داده ها به شرح نگاره ۳ می باشد. با توجه به نتایج از آنجایی که بعد از نرمال سازی داده ها سطح اهمیت آماره جارکیو-برا در هر سه متغیر وابسته تحقیق به بالاتر از ۰/۰۵ افزایش پیدا کرده بنابراین متغیرهای وابسته بعد از فرآیند نرمال سازی، دارای توزیع نرمال می باشند.

نگاره ۲ - نتایج آزمون نرمال بودن توزیع متغیرهای وابسته تحقیق

متغیر	آماره جارکیو - برا	سطح اهمیت
کارایی سرمایه گذاری	۷۱۰/۶۵۸	۰/۰۰۰۰
تأمین مالی از طریق منابع داخلی شرکت	۴۵/۹۱۱	۰/۰۰۰۰
تأمین مالی از طریق منابع خارج از شرکت	۲۹/۱۸۳	۰/۰۰۰۰

یافته های تحقیق

نگاره ۳ - نتایج آزمون نرمال بودن توزیع متغیرهای وابسته تحقیق بعد از فرآیند نرمال سازی

متغیر	آماره جارکیو - برا	سطح اهمیت
کارایی سرمایه گذاری	۲/۰۶۷	۰/۳۵۵۷
تأمین مالی از طریق منابع داخلی شرکت	۱/۰۸۶	۰/۰۵۸۰۷
تأمین مالی از طریق منابع خارج از شرکت	۲/۹۵۰	۰/۲۲۸۷

یافته های تحقیق

۳.۸ آزمون پایایی متغیرهای تحقیق

" در این مطالعه برای آزمون پایایی متغیرها از آماره "لوبن لین و چو (Levin, Lin & Chui)" بهره گرفته شده است. بررسی مقادیر آماره‌های آزمون لوین، لین و چاو و سطح معناداری آن‌ها نگاره ۴ نشان می‌دهد که تمامی متغیرها در سطح ۹۵ درصد پایا هستند. از این رو نیازی به آزمون هم جمعی نبوده و مشکل رگرسیون کاذب وجود نخواهد داشت.

نگاره ۴- آزمون پایایی متغیرهای تحقیق

متغیر	آماره محاسبه شده	سطح معناداری
کارایی سرمایه گذاری	-۴۵/۲۲۹	۰/۰۰۰۰
سرمایه گذاری بیشتر از حد	-۵۵۴۶/۷	۰/۰۰۰۰
سرمایه گذاری کمتر از حد	-۳۸/۳۷۹	۰/۰۰۰۰
تامین مالی از طریق منابع داخلی شرکت	-۳۸/۸۹۰	۰/۰۰۰۰
تامین مالی از طریق منابع خارج از شرکت	-۲۵/۳۳۵	۰/۰۰۰۰
اعتماد به نفس بیش از حد مدیران	-۶/۱۴۷	۰/۰۰۰۰
سود هر سهم	-۱۱۷/۸۱	۰/۰۰۰۰
جریان نقد حاصل از جریان‌های نقدی عملیاتی	-۷۱/۹۹۵	۰/۰۰۰۰
مجموع درصد ۱۰ سهامدار عمدۀ	-۱۶۸/۰۶	۰/۰۰۰۰
فرصت‌های سرمایه گذاری	-۵۰/۸۹۶	۰/۰۰۰۰
اهرم مالی	-۱۷/۵۰۳	۰/۰۰۰۰
وجه نقد نگهداری شده شرکت	-۴۹/۹۷۳	۰/۰۰۰۰
اندازه شرکت	-۳۳۳۲/۸	۰/۰۰۰۰
بازده سالانه سهام شرکت	-۲۲/۹۰۱	۰/۰۰۰۰
عمر شرکت	-۷۰/۰۵۸۴	۰/۰۰۰۰
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری سهام	-۴۸/۰۵۵۸	۰/۰۰۰۰
بازده دارایی‌ها	-۳۶/۱۵۰	۰/۰۰۰۰

یافته‌های تحقیق

۴.۸ آزمون عدم خود همبستگی باقیمانده ها

در پژوهش حاضر از آزمون دوربین - واتسون برای تشخیص وجود یا عدم وجود خود همبستگی استفاده شده است. با توجه به مقدار آماره دوربین واتسون برای مدل های ۱، ۲ و ۳ مشخص شد این مدلها دارای خود همبستگی نیستند. نتایج در نگاره ۵ ارائه شده است.

نگاره ۵-آزمون عدم خود همبستگی باقی مانده ها

آماره دوربین واتسون	حدود عدم خود همبستگی	مدل
۲/۱۱۱	$1/5 < DW < 2/5$	مدل فرضیه اصلی ۱
۲/۱۹۲	$1/5 < DW < 2/5$	مدل فرضیه فرعی ۱
۲/۱۵۲	$1/5 < DW < 2/5$	مدل فرضیه فرعی ۲
۲/۲۰۳	$1/5 < DW < 2/5$	مدل فرضیه اصلی ۲
۲/۲۶۴	$1/5 < DW < 2/5$	مدل فرضیه اصلی ۳

یافته های تحقیق

۵.۸ آزمون عدم ناهمسانی واریانس باقیمانده ها

یکی از فرضیه های اساسی یک مدل رگرسیونی مناسب، فرض همگونی (همسانی) واریانس باقیمانده ها است. برای بررسی این فرض در این پژوهش از آزمون بارتلت استفاده میشود. فرض صفر در این آزمون همسانی واریانس باقیمانده ها است که اگر مقدار سطح معناداری کمتر از 0.05 باشد، فرض صفر رد می شود. با توجه به نگاره شماره ۶ و مقدار سطح معناداری به دست آمده برای آزمون بارتلت به استثنای مدل فرضیه اصلی ۱ در بقیه مدلها از سطح معناداری 0.05 کمتر است، لذا فرض صفر (وجود همسانی واریانس) رد می شود که نشان می دهد مشکل ناهمسانی واریانس باقی مانده ها وجود دارد. در نتیجه برای رفع این مشکل از روش رگرسیون حداقل مربعات تعمیم یافته (GLS) استفاده شده است.

نگاره ۶- بررسی ناهمسانی واریانس مدل

نتیجه آزمون	آماره بارتلت	مدل
همسانی واریانس ها	(۰/۱۰۷۸)	مدل فرضیه اصلی ۱
ناهمسانی واریانس ها	(۰/۰۱۶۲)	مدل فرضیه فرعی ۱
ناهمسانی واریانس ها	(۰/۰۰۲۳)	مدل فرضیه فرعی ۲
ناهمسانی واریانس ها	(۰/۰۰۶۱)	مدل فرضیه اصلی ۲
ناهمسانی واریانس ها	(۰/۰۰۴۰)	مدل فرضیه اصلی ۳

یافته های تحقیق

۶۸ نتایج آزمون F لیمر و هاسمن

همانطور که در نگاره شماره ۷ مشاهده می شود، با توجه به نتایج حاصل از آزمون F لیمر، از آنجایی که سطح معناداری این آزمون برای همه مدل ها کمتر از ۰/۰۵ می باشد، همسانی عرض از مبداءها رد شده و لازم است در برآورد مدل از روش داده های پانل استفاده شود. همچنین با توجه به نتایج حاصل از آزمون هاسمن، از آنجایی که مقدار معناداری این آزمون برای همه مدل ها نیز کمتر از ۰/۰۵ می باشد، بنابراین در برآورد مدل ها لازم است روش اثرات ثابت بکار برد شود.

نگاره ۷- نتایج آزمون F لیمر و هاسمن

نتیجه	سطح معناداری	مقدار آماره آزمون	آماره آزمون	نوع آزمون	مدل
داده های پانل با اثرات ثابت	۰/۰۰۰۰	۳/۹۹۲	F	آزمون لیمر	مدل فرضیه اصلی ۱
	۰/۰۰۰۰	۴۹/۴۱۰	χ^2	آزمون هاسمن	
داده های پانل با اثرات ثابت	۰/۰۱۰۰	۱/۴۷۶	F	آزمون لیمر	مدل فرضیه فرعی ۱
	۰/۰۰۰۰	۷۵/۱۷۱	χ^2	آزمون هاسمن	
داده های پانل با اثرات ثابت	۰/۰۰۰۰	۳/۱۰۳	F	آزمون لیمر	مدل فرضیه فرعی ۲

	۰/۰۰۰۰	۸۹/۷۳۹	χ^2	آزمون هاسمن	
داده های پانل با اثرات ثابت	۰/۰۰۰۲	۱/۵۳۷	F	آزمون لیمر	مدل فرضیه اصلی ۲
	۰/۰۰۰۰	۷۵/۲۳۷	χ^2	آزمون هاسمن	
داده های پانل با اثرات ثابت	۰/۰۲۰۰	۱/۲۹۱	F	آزمون لیمر	مدل فرضیه اصلی ۳
	۰/۰۰۰۰	۸۴/۹۵۳	χ^2	آزمون هاسمن	

یافته های تحقیق

۹. نتایج حاصل از آزمون فرضیه های تحقیق

۱.۹ نتایج آزمون فرضیه اول تحقیق

با توجه به مقدار سطح معناداری به دست آمده برای آماره F که برابر با صفر است، تمامی ضرایب رگرسیون به طور همزمان صفر نیستند. بنابراین به طور همزمان بین متغیر مستقل با متغیر وابسته رابطه معناداری وجود دارد. مقدار ضریب تعیین تعدیل شده مدل برابر ۰/۵۵ است که نشان می دهد ۵۵ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط متغیر مستقل تشریح می شود. با توجه به نتایج در نگاره ۸، سطح معناداری متغیر «اعتماد به نفس بیش از حد مدیران» در مدل مرتبط با کارایی سرمایه گذاری کمتر از ۰/۰۵ بوده و ضریب آن نیز منفی می باشد. بنابراین می توان گفت رابطه معکوس و معناداری میان اعتماد به نفس بیش از حد مدیران و کارایی سرمایه گذاری وجود دارد بطوری که بالا بودن میزان اعتماد به نفس مدیران منجر به اتخاذ تصمیمات غیر بهینه توسط آن ها در خصوص فرصت های سرمایه گذاری شده و این موضوع نهایتاً کاهش کارایی سرمایه گذاری ها را در پی دارد. از این رو فرضیه اول تحقیق در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید می شود.

نگاره ۸-نتایج برآورد مدل فرضیه اول تحقیق

متغیر وابسته: کارایی سرمایه‌گذاری				
VIF	سطح معناداری	t آماره	ضریب	متغیر
-	(۰/۰۰۰۰)	(-۷/۵۰۱)	-۰/۱۳۲	کارایی سرمایه‌گذاری
۱/۵۲۴	(۰/۰۰۰۰)	(-۴/۳۱۵)	-۰/۰۰۸	اعتماد به نفس بیش از حد مدیران
۲/۰۹۳	(۰/۰۳۵۹)	(-۲/۱۰۱)	-۰/۰۰۰۱	سود هر سهم
۱/۳۸۸	(۰/۰۰۰۲)	(-۳/۶۹۲)	-۰/۰۰۷	جریان نقد فعالیت‌های عملیاتی
۱/۱۵۷	(۰/۰۱۲۰)	(۲/۵۱۸)	۰/۰۰۰۲	درصد ۱۰ سهامدار عمدۀ
۱/۵۹۲	(۰/۰۰۰۱)	(-۴/۰۳۲)	-۰/۰۰۹	فرصت‌های سرمایه‌گذاری
۱/۲۴۳	(۰/۸۵۶۰)	(۰/۱۸۱)	-۰/۰۰۱	اهم مالی
۱/۲۶۱	(۰/۰۰۰۰)	(-۴/۷۲۰)	-۰/۰۰۷۶	وجه نقد نگهداری شده شرکت
۳/۳۷۸	(۰/۰۰۰۷۰)	(۴/۷۰۵)	۰/۰۱۴	اندازه شرکت
۱/۱۹۷	(۰/۰۰۰۰)	(-۴/۲۰۵)	-۰/۰۰۱	بازدۀ سالانه سهام شرکت
۳/۳۲۷	(۰/۰۵۱۴)	(-۱/۹۵۱)	-۰/۰۴۱	عمر شرکت
۱/۲۵۹	(۰/۰۰۷۳۵)	(۱/۸۵۸)	۰/۰۰۱	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری
۳/۱۴۳	(۰/۰۱۴۳)	(۲/۴۵۶)	۰/۰۲۶	بازدۀ دارایی‌ها
۱/۱۶۰	(۰/۰۰۰۴)	(-۳/۰۵۹)	-۰/۱۷۸	AR(1)
ضریب تعیین مدل ۰/۰۵۲۰				
۰/۲۷۹	آماره Jarque-Bera (P-Value) (۰/۸۶۹۵)	۵/۵۶۵ (۰/۰۰۰۰)	آماره F مدل (P-Value)	
	آماره دوربین - واتسن ۲/۱۱۱	۷/۵۸۹ (۰/۱۰۷۸)	آماره بارتلت (P-Value)	

یافته‌های تحقیق

۲.۹ نتایج آزمون فرضیه دوم تحقیق

با توجه به مقدار سطح معناداری به دست آمده برای آماره F که برابر با صفر است، می‌توان گفت بین متغیر مستقل با متغیر وابسته رابطه معناداری وجود دارد. مقدار ضریب تعیین

تعديل شده مدل برابر $0/272$ است که نشان می‌دهد 27 درصد تغییرات متغیر وابسته توسط متغیر مستقل تشریح می‌شود. با توجه به نتایج در نگاره 9 ، سطح معناداری متغیر «اعتماد به نفس بیش از حد مدیران» در مدل مرتبط با سرمایه گذاری بیشتر از حد کمتر از 50% بوده و ضریب آن مثبت می‌باشد. بنابراین می‌توان گفت رابطه مستقیم و معناداری میان اعتماد به نفس بیش از حد مدیران و سرمایه گذاری بیشتر از حد وجود دارد بطوری که بالا بودن میزان اعتماد به نفس مدیران تصمیمات سرمایه گذاری را به سمت بیش سرمایه گذاری سوق داده و نهایتاً شرکت با سرمایه گذاری بیشتر از حد مواجه می‌شود. از این رو فرضیه دوم تحقیق در سطح اطمینان 95 درصد تأیید می‌شود.

نگاره ۹-نتایج برآورد مدل فرضیه دوم تحقیق

متغیر وابسته: سرمایه گذاری بیشتر از حد				
VIF	سطح معناداری	آماره t	ضریب	متغیر
-	(0/0000)	(4/105)	0/296	سرمایه گذاری بیشتر از حد
1/538	(0/0014)	(3/205)	0/008	اعتماد به نفس بیش از حد مدیران
1/898	(0/0272)	(2/213)	0/0001	سود هر سهم
1/638	(0/0000)	(5/470)	0/065	جريان نقد فعالیت های عملیاتی
1/264	(0/5755)	(0/560)	0/0001	درصد ۱۰ سهامدار عمده
1/619	(0/1222)	(1/547)	0/005	فرصت های سرمایه گذاری
1/239	(0/3820)	(0/874)	0/012	اهم مالی
1/320	(0/0000)	(5/018)	0/114	وجه نقد نگهداری شده شرکت
۳/۲۰۹	(0/0000)	(-7/874)	-0/047	اندازه شرکت
1/134	(0/3378)	(-0/901)	-0/0009	بازده سالانه سهام شرکت
۳/۲۷۱	(0/0001)	(4/077)	0/103	عمر شرکت
1/267	(0/8529)	(-0/185)	-0/0001	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری
۳/۲۵۰	(0/0042)	(-2/869)	-0/077	بازده دارایی ها
1/076	(0/1316)	(-1/509)	-0/037	AR(1)
		ضریب تعیین مدل	0/272	

اعتماد به نفس بیش از حد مدیران، سیاست‌های تامین مالی و ... ۲۲۳

آماره F مدل ۱/۷۸۷ (P-Value) (+/-0.000)	آماره بارتلت ۱۲/۱۵۹ (+/-0.۱۶۲)	آماره بارتلت (P-Value)
آماره Jarque-Bera ۳۹۸۷۷ (P-Value) (+/-0.000)	آماره دوربین-واتسون ۲/۱۹۲	آماره دوربین-واتسون ۲/۱۹۲

یافته های تحقیق

۳.۹ نتایج آزمون فرضیه سوم تحقیق

با توجه به مقدار سطح معناداری به دست آمده برای آماره F که برابر با صفر است، تمامی ضرایب رگرسیون به طور همزمان صفر نیستند. بنابراین به طور همزمان بین متغیر مستقل با متغیر وابسته رابطه معناداری وجود دارد. مقدار ضریب تعیین تعدیل شده مدل برابر ۰/۲۹۰ است که نشان می دهد ۲۹ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط متغیر مستقل تشریح می شود. با توجه به نتایج در نگاره ۱۰ ، سطح معناداری متغیر مربوط به متغیر «تامین مالی از طریق منابع داخلی شرکت» کوچکتر از ۰/۰۵ بوده و ضریب آن مثبت میباشد بنابراین می توان گفت افزایش تامین مالی از طریق منابع داخلی شرکت منجر به افزایش سرمایه گذاری بیشتر از حد می شود. با این وجود با اضافه شدن متغیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران به مدل سطح معناداری آماره t مربوط به متغیر «تامین مالی از طریق منابع داخلی شرکت * اعتماد به نفس بیش از حد مدیران» به بالاتر از ۰/۰۵ افزایش پیدا می کند بنابراین می توان گفت اعتماد به نفس بیش از حد مدیران از طریق استفاده از منابع داخلی شرکت منجر به سرمایه گذاری بیشتر از حد نمی گردد. از این رو فرضیه سوم تحقیق در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می شود.

نگاره ۱۰-نتایج برآورده مدل فرضیه سوم تحقیق

متغیر وابسته: سرمایه گذاری بیش از حد				
VIF	P-Value	t آماره	ضریب	متغیر
-	۰/۰۰۰۰	۵/۲۵۷	۰/۱۳۵	ضریب ثابت
۴/۵۳۶	۰/۰۰۱۰	۲/۳۰۸	۰/۰۴۷	تأمین مالی از طریق منابع داخلی شرکت
۳/۰۵۱	۰/۴۴۸۰	۰/۷۵۹	۰/۰۰۱	اعتماد به نفس بیش از حد مدیران
۲/۹۹۹	۰/۹۷۵۶	-۰/۰۳۰	-۰/۰۰۰۳	اعتماد به نفس بیش از حد مدیران *
۲/۹۹۹	۰/۹۷۵۶	-۰/۰۳۰	-۰/۰۰۰۳	تأمین مالی از طریق منابع داخلی شرکت
۲/۱۵۶	۰/۰۰۰۱	-۳/۹۹۸	-۰/۰۰۰۱	سود هر سهم
۱/۳۴۵	۰/۰۴۷۳	۱/۹۸۶	۰/۰۱۳	جریان نقد حاصل از فعالیت های عملیاتی
۱/۳۳۳	۰/۰۰۰۰	۵/۰۸۸	۰/۰۰۰۱	مجموع درصد ۱۰ سهامدار عمدۀ
۱/۲۵۰	۰/۰۸۶۵	۰/۰۴۴	۰/۰۰۰۵	فرصت های سرمایه گذاری
۱/۲۷۷	۰/۰۰۲۰	۳/۱۰۵	۰/۰۱۸	اهرم مالی
۱/۲۷۷	۰/۰۰۰۸	۲/۳۵۳	۰/۰۱۵	وجه نقد نگهداری شده شرکت
۲/۲۹۱	۰/۰۰۰۰	-۱۱/۰۶۴	-۰/۰۲۱	انلازه شرکت
۱/۲۴۴	۰/۰۰۰۳	-۳/۶۳۶	-۰/۰۰۰۲	بازده سالانه سهام شرکت
۳/۰۱۳	۰/۰۰۰۰	۵/۸۹۳	۰/۰۴۹	عمر شرکت
۱/۳۶۵	۰/۸۴۱۱	۰/۲۰۰	۰/۰۰۰۰۱	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری
۳/۵۵۰	۰/۲۵۴۸	۱/۱۳۹	۰/۰۱۰	نرخ بازده دارایی ها
ضریب تعیین مدل ۰/۲۹۰۷				
۵۹۸/۸۶۲ (۰/۰۰۰۰)	Jarque-Bera (P-Value)	آماره ۲/۲۱۲ (۰/۰۰۰۰)	آماره F مدل (P-Value)	
۲/۲۰۳	آماره دوربین-سواتسون	۱۴/۴۲۵ (۰/۰۰۶۱)	آماره بارتلت (P-Value)	

یافته های تحقیق

۴.۹ نتایج آزمون فرضیه چهارم تحقیق

با توجه به مقدار سطح معناداری به دست آمده برای آماره F که برابر با صفر است، تمامی ضرایب رگرسیون به طور همزمان صفر نیستند. بنابراین به طور همزمان بین متغیر

مستقل با متغیر وابسته رابطه معناداری وجود دارد. مقدار ضریب تعیین تعدیل شده مدل برابر $0/221$ است که نشان می‌دهد 22 درصد تغییرات متغیر وابسته توسط متغیر مستقل تشریح می‌شود. با توجه به نتایج در نگاره 11 ، سطح معناداری آماره t مربوط به متغیر «تامین مالی از طریق منابع خارجی شرکت» کوچکتر از $0/05$ بوده و ضریب آن منفی می‌باشد، بنابراین می‌توان گفت افزایش تامین مالی از طریق منابع خارجی شرکت منجر به کاهش سرمایه‌گذاری کمتر از حد می‌شود. با اضافه شدن متغیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران به مدل سطح معناداری آماره t مربوط به متغیر «تامین مالی از طریق منابع خارجی شرکت * اعتماد به نفس بیش از حد مدیران» کمکان کوچکتر از $0/05$ بوده و ضریب آن نیز کمکان منفی می‌باشد. بنابراین می‌توان گفت اعتماد به نفس بیش از حد مدیران منجر به ایجاد رابطه مستقیم میان منابع تامین مالی خارج از شرکت و سرمایه‌گذاری کمتر از حد نگردیده و رابطه همچنان منفی می‌باشد. از این رو فرضیه چهارم تحقیق در سطح اطمینان 95 درصد رد می‌شود.

نگاره ۱۱-نتایج برآورد مدل فرضیه چهارم تحقیق

متغیر وابسته: سرمایه‌گذاری کمتر از حد				
VIF	P-Value	آماره t	ضریب	متغیر
-	$0/0000$	$7/377$	$0/299$	ضریب ثابت
$2/231$	$0/0086$	$-2/632$	$-0/050$	تامین مالی از طریق منابع خارجی شرکت
$8/262$	$0/0000$	$4/589$	$0/014$	اعتماد به نفس بیش از حد مدیران
$8/274$	$0/0170$	$-2/391$	$-0/012$	اعتماد به نفس بیش از حد مدیران *
$1/769$	$0/0720$	$1/801$	$0/00001$	سود هر سهم
$1/450$	$0/0000$	$4/773$	$0/074$	جریان نقد حاصل از فعالیت‌های عملیاتی
$1/147$	$0/4967$	$0/779$	$0/00001$	مجموع درصد 10 سهامدار عمدۀ
$1/469$	$0/0001$	$3/812$	$0/007$	فرصت‌های سرمایه‌گذاری
$1/441$	$0/0080$	$2/657$	$0/039$	اهرم مالی
$1/246$	$0/0000$	$7/728$	$0/087$	وجه نقد نگهداری شده شرکت
$3/007$	$0/0000$	$-5/481$	$-0/035$	اندازه شرکت
$1/099$	$0/1548$	$-1/424$	$-0/001$	بازدۀ سالانه سهام شرکت
$3/203$	$0/0027$	$3/007$	$0/064$	عمر شرکت

۱/۳۱۹	۰/۵۰۱۶	-۰/۷۷۲	۰/۰۰۰۴	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری
۳/۱۱۳	۰/۰۰۰۰	-۰/۰۵۴	-۰/۱۰۹	نرخ بازده دارایی ها
ضریب تعیین مدل ۰/۲۲۱۸				
۷۳۰/۲۱۳ (۰/۰۰۰۰)	Jarque-Bera (P-Value)	آماره ۱/۰۵۳۸ (۰/۰۰۰۱)	آماره F مدل (P-Value)	
۲/۲۶۴	آماره دوربین-واتسن	۱۵/۳۵۱ (۰/۰۰۴۰)	آماره بارتلت (P-Value)	

یافته های تحقیق

۱۰. نتیجه گیری

بررسی ادبیات موجود و پیشینه تحقیق نشان می دهد که مسئله اعتماد به نفس بیش از حد مدیران ، سیاست های تامین مالی و کارایی سرمایه گذاری به عنوان جریان های مجرزی پژوهشی مورد بررسی قرار گرفته اند ولی رابطه همزمان این متغیرها و اثرات متقابل آنها بر همدیگر به طور مشخص مورد توجه نبوده است. لذا این پژوهش به دنبال بررسی رابطه اعتماد به نفس بیش از حد به عنوان یک ویژگی شخصیتی مدیران و سیاست های تامین مالی و کارایی سرمایه گذاری به صورت همزمان است. نتایج حاصل از آزمون فرضیات با استفاده از تخمین داده های تلفیقی به روش رگرسیون با اثرا ثابت در فرضیه اول تحقیق نشان داد که رابطه معکوس و معناداری میان اعتماد به نفس بیش از حد مدیران و کارایی سرمایه گذاری وجود دارد به این مفهوم که بالا بودن میزان اعتماد به نفس مدیران منجر به اتخاذ تصمیمات غیر بهینه توسط آن ها در خصوص فرصت های سرمایه گذاری شده و این موضوع نهایتاً کاهش کارایی سرمایه گذاری ها را در پی دارد. این نتایج تضمینی برای پیش بینی های تئوری است که بیان کرده بودند که اعتماد به نفس بیش از حد باعث ایجاد رفتار جسورانه در مدیران گردیده و باعث می شود که آنها به دلیل اعتماد بیش از حد به تصمیمات خود حتی در پروژه های با خالص ارزش فعلی منفی نیز سرمایه گذاری نمایند. (هیتون، ۲۰۰۲ و مل مندی و همکاران، ۲۰۰۵) همچنین نتایج فرضیه دوم تحقیق نشان می دهد رابطه مستقیم و معناداری میان اعتماد به نفس بیش از حد مدیران و سرمایه گذاری بیشتر از حد وجود دارد بطوری که بالا بودن میزان اعتماد به نفس مدیران تصمیمات سرمایه گذاری را به سمت بیش سرمایه گذاری سوق می دهد این نتیجه نشان می دهد که اغلب

مدیران بیش اعتماد فکر می‌کنند احتمال موفقیت شرکت خودشان بیشتر از سایر شرکت‌ها است و نسبت به نتایج هزینه‌های سرمایه‌گذاری خوشبین هستند. بنابراین این مدیران بیش اعتماد به دلیل جنبه‌های رفتاری خاص خود متمایل به بیش سرمایه‌گذاری شده و به تبع آن کارایی سرمایه‌گذاری شرکت را تحت تاثیر قرار می‌دهند. این نتایج منطبق بر نتایج مقاله باهاراتی و همکاران (۲۰۱۶) است. علاوه بر این نتیجه فرضیه سوم نشان می‌دهد که «تامین مالی از طریق منابع داخلی شرکت» منجر به افزایش سرمایه‌گذاری بیشتر از حد می‌شود. این مطلب موید نتایج تحقیق هوانگ و همکاران (۲۰۱۱) بوده و بیان کننده این مطلب است که وقتی مدیریت شرکت به منابع مالی داخلی زیادی دسترسی داشته باشد این منابع مالی مازاد را به دلایلی از جمله خطر اخلاقی و عدم تقارن اطلاعاتی در پروژه‌هایی سرمایه‌گذاری می‌نماید که ممکن است اولویت اصلی شرکت نباشند، که نهایتاً این مسائل منجر به سرمایه‌گذاری بیشتر از حد و عدم کارایی سرمایه‌گذاری می‌گردد. نتایج فرضیه چهارم در خصوص اثر «تامین مالی از طریق منابع خارجی شرکت» بر سرمایه‌گذاری‌ها نیز نشان دهنده این است که تامین مالی خارج از سازمان منجر به کاهش سرمایه‌گذاری کمتر از حد می‌شود. این نتیجه موید این نکته است که در زمان تامین مالی خارج از شرکت به دلیل کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، مدیران شرکت‌ها در انجام پروژه‌های سرمایه‌گذاری دقیق بیشتری صرف می‌نمایند.

همانطور که در پیشینه پژوهش بیان گردید، مطالعات کاملاً مرتبط با این حوزه انجام نشده است. از این رو نمی‌توان نتایج این مطالعه را جزء به جزء با مطالعات دیگر مقایسه کرد، اما به طور کلی و بر اساس ادبیات موضوع و پیشینه پژوهش، نتایج پژوهش در خصوص ارتباط اعتماد به نفس بیش از حد و کارایی سرمایه‌گذاری با یافته‌های ساعدی و همکاران (۱۳۹۸)، فرید و همکاران (۱۳۹۷) همخوانی داشته و در خصوص تاثیر اعتماد به نفس بیش از حد بر سیاست‌های تامین مالی مطابق با نتایج پژوهش‌های فوستر و همکاران (Foster et al) (۲۰۱۶)، باهاراتی و همکاران (Bharati et al) (۲۰۱۶)، دشماخ و همکاران (Deshmukh et al) (۲۰۱۳)، دموری و همکاران (۱۳۹۷)، کاشانی پور و همکاران (۱۳۹۶) دستگیر و همکاران (۱۳۹۳)، و متفاوت از نتایج تحقیق چاوشی و همکاران (۱۳۹۴) می‌باشد.

با توجه به نتایج پژوهش به طور کلی به استفاده کنندگان از گزارش‌های مالی از جمله اعتبار دهنده‌گان و سرمایه‌گذاران توصیه می‌گردد علاوه بر بررسی اطلاعات مالی شرکت‌ها

سایر متغیرهای مهم از جمله ویژگی های شخصیتی مدیران را نیز مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند. همچنین این نکته را مد نظر داشته باشند که اعتماد به نفس بیش از حد مدیران منجر به سرمایه گذاری بیشتر از حد و به تبع آن کاهش کارایی سرمایه گذاری می گردد این مسئله می تواند بر هدف حداکثر نمودن ثروت سرمایه گذاران موثر باشد.

طی انجام هر پژوهش، ابعاد گستره و تازه تری از یک موضوع نمایان می شود که می تواند نقطه ای آغازینی برای مطالعات بعدی باشد. با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش و محدودیت های آن، پیشنهادهای زیر برای انجام پژوهش های بعدی پیشنهاد می شود.

۱- اثر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران بر عملکرده سود ، ساختار سرمایه و سایر متغیرهای مالی شرکت ها مورد بررسی قرار گیرد.

۲- با توجه به جایگاه خاص حوزه مالی رفتاری در مباحث علمی، سایر ویژگی های شخصیتی مدیران و تاثیر آن ها بر شرکت ها به عنوان یک موضوع بین رشته ای توسط محققین اقتصاد، مالی ، روانشناسی و... مطالعه گردد.

۳- با توجه به اینکه بانک ها و سایر شرکت های واسطه گری مالی از نمونه ای پژوهش حذف شده بودند، پیشنهاد می شود در آینده تاثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران را در این گروه از شرکت ها بررس کنند.

۴- بررسی مجدد موضوع پژوهش با در نظر گرفتن نوع صنعت

کتاب نامه

احمدی، محمد رمضان و قلمبر، محمد حسین، درسه، سید صابر. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر معیارهای اعتماد بیش از حد مدیران ارشد بر خطر سقوط آتی قیمت سهام در شرکتهای پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران. پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، ۱۱(۴۱)، ۹۳-۱۲۳.

اسکات، ویلیام. (۱۳۹۰). تئوری حسابداری مالی، جلد اول، (چاپ سوم). ترجمه علی پارسائیان، تهران، انتشارات ترمه.

جعفری صمیمی، احمد و خزانی، ایوب و متظری شور کچالی، جلال. (۱۳۹۲). بررسی اثر روش تأمین مالی بر رشد سودآوری بنگاهها در ایران. فصلنامه علمی پژوهشی راهبرد اقتصادی، ۲(۷)، ۸۱-۱۰۶.

چاوشی، کاظم و رستگار، محمد و میرزاei، محسن (۱۳۹۴). بررسی رابطه اطمینان بیش از حد مدیران و انتخاب سیاستهای تأمین مالی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. دانش مالی تحلیل اوراق بهادار، ۸(۲۵)، ۴۱-۲۹.

حساس یگانه، یحیی و مرفوع، محمد و نقدی، مصصومه(۱۳۹۶). رابطه دقت یش بینی سود با کارایی سرمایه گذاری. فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۴(۵۴)، ۴۵-۶۵.

حسینی چگنی، الهام و حقگو، بهناز و رحمانی نژاد، لیلا(۱۳۹۳). بررسی تورش‌های رفتاری سرمایه‌گذاران در بورس اوراق بهادار تهران بر مبنای مدل معادلات ساختاری راهبرد مدیریت مالی، ۲(۴)، ۱۱۳-۱۳۳.

دستگیر، محسن و میرکی، فواد و کاظمی نوری، سپیده(۱۳۹۳). تاثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران بر آشتگی مالی. فصلنامه بررسی‌های حسابداری، ۱(۲)، ۵۷-۳۷.

دموری، داریوش و قدک فروشان، مریم(۱۳۹۷). سیاست‌های تأمین مالی و کارایی سرمایه گذاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. راهبرد مدیریت مالی، ۲۳(۶)، ۱۷۵-۱۵۷.

سعادی، رحمان و رضاییان، حیدر(۱۳۹۸). بررسی تاثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیر عامل بر بازده و ریسک غیرسیستماتیک سهام با توجه به نقش دوگانگی وظیفه مدیر عامل: شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران. فصلنامه تحقیقات مالی، ۲۱(۱)، ۷۹-۱۰۰.

شممس لیالستانی، میرفیض فلاح و قالیاف اصل، حسن و سرایی نوبخت، سمیرا(۱۳۸۹). بررسی اثر تجربه بر ریسک پذیری، بیش اطمینانی و رفتار توده وار ببورس اوراق بهادار(۳)، ۴۳-۲۵.

عرب صالحی، مهدی و امیری، هادی و کاظمی نوری، سپیده(۱۳۹۳). بررسی تاثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران ارشد بر حساسیت سرمایه گذاری - جریانهای نقدی. مجله پژوهش‌های حسابداری مالی، ۶(۲۰)، ۱۲۸-۱۱۵.

علی آقایی، محمد و احمدی گورجی، جلیل(۱۳۹۴). بررسی حساسیت سرمایه گذاری به تأمین مالی داخلی و استقرارض شرکت‌های سیاسی و غیرسیاسی. مجله علمی پژوهشی دانش حسابداری مالی، ۲(۳)، ۱-۲۲.

غیور باغانی، سید مرتضی و بهبودی، امید(۱۳۹۶). عوامل مؤثر در بروز رفتار سرمایه‌گذاران با رویکرد پدیدارنگاری. مدیریت دارایی و تأمین مالی، ۵(۳)، ۷۶-۵۷.

فروغی، داریوش و ساکیانی، امین(۱۳۹۵). تاثیر توافقی مدیریتی بر کارایی سرمایه گذاری. فصلنامه پژوهش حسابداری، ۶(۲۲)، ۱۱۶-۹۷.

فروغی، داریوش و قاسمزاد، محمد(۱۳۹۴). تاثیر اطمینان بیش از حد مدیریت بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام. دانش حسابداری مالی، ۲(۲)، ۷۱-۵۵.

فرید، داریوش و قدک فروشان، مریم(۱۳۹۷). بررسی تاثیر نوع تأمین مالی بر کارایی سرمایه گذاری با تأکید بر ارزش شرکت. فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه گذاری، ۷(۲۸)، ۱۲۶-۱۰۳.

قاسمی، علی و نیکبخت، محمدرضا و ایمانی برندق، محمد(۱۳۹۴). تاثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر نوسان بازده غیرمعارف سهام. فصلنامه مطالعات مدیریت و حسابداری، ۱(۳۵)، ۳۵-۲۸.

کاشانی پور، محمد و محمدی، منصور.(۱۳۹۶). بررسی رابطه بین بیش اطمینانی مدیران با نگه داشت وجه نقد و حساسیت جریان نقدی وجه نقد. پژوهش های حسابداری مالی ، (۳)۹ ، ۳۲-۱۷.

مدرس، احمد و حصارزاده، رضا.(۱۳۸۷). کیفیت گزارشگری مالی و کارایی سرمایه گذاری. فصلنامه بورس اوراق بهادار، (۱)، ۱۱۶-۸۵.

مرادی ، محمد و اسکندر ، هدی و الهائی سحر، مهایی.(۱۳۹۳). حساسیت منابع تامین مالی بر رون سازمانی به جریان نقدی تحت محدودیت مالی: با تأکید بر اثر جانشینی دارایی های ثابت. فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت دارایی و تامین مالی، (۴)، ۱۲۶-۱۱۱.

- Aghion, P. & Angeletos, G. & Banerjee, A. & Manova, K. (2007). Volatility and Growth: Credit Constraints and Productivity Enhancing Investment, Unpublished Manuscript. National Bureau of Economic Research
- Baker, M., Ruback, R. & Wurgler, J. (2007). Behavioral Corporate Finance. Handbook of Corporate Finance: Empirical Corporate Finance, New York, Elsevier,,86-140.
- Berry, A., Grant, P., & Jarvis, R. (2004). European bank lending to the UK SME sector: An investigation of approaches adopted. International Small Business Journal, 22(2), 115-130.
- Berry-Stölzle, T. R., Eastman, E. M., & Xu, J. (2018). CEO overconfidence and earnings management: Evidence from property-liability insurers' loss reserves. North American Actuarial Journal, 22(3), 380-404.
- Bharati, R., Doellman, T., & Fu, X. (2016). CEO confidence and stock returns. Journal of Contemporary Accounting & Economics, 12(1), 89-110.
- Biddle, G. C., Hilary, G., & Verdi, R. S. (2009). How does financial reporting quality relate to investment efficiency?. Journal of accounting and economics, 48(2-3), 112-131.
- Cooper, A. C., Woo, C. Y., & Dunkelberg, W. C. (1988). Entrepreneurs' perceived chances for success. Journal of business venturing, 3(2), 97-108.
- Deshmukh, S., Goel, A. M., & Howe, K. M. (2013). CEO overconfidence and dividend policy. Journal of Financial Intermediation, 22(3), 440-463.
- Fahlenbrach, R. (2009). Founder-CEOs, investment decisions, and stock market performance. Journal of financial and Quantitative Analysis, 44(2), 439-466.
- Foster, F. D., Kalev, P. S., Ting, I. W. K., Lean, H. H., Kweh, Q. L., & Azizan, N. A. (2016). Managerial overconfidence, government intervention and corporate financing decision. International Journal of Managerial Finance,12(1),4-24.
- He, Y., Chen, C., & Hu, Y. (2019). Managerial overconfidence, internal financing, and investment efficiency: Evidence from China. Research in International Business and Finance, 47, 501-510.
- Heaton, J. (2002). Managerial Optimism and Corporate Finance. Financial Management, 31(2), 33-45.
- Houcine .A , Chakib kolsi .M .(2017). The effect of financial reporting quality on corporate investment efficiency: Evidence from the Tunisian stock market. Research in International Business and Finance, 42, 321-337.

- Huang, W., Jiang, F., Liu, Z., & Zhang, M. (2011). Agency cost, top executives' overconfidence, and investment-cash flow sensitivity—Evidence from listed companies in China. *Pacific-Basin Finance Journal*, 19(3), 261-277.
- Hubbard, R. (1998). Capital-Market imperfections and investment. *Journal of Economic Literature*, 36 , 193-225.
- Ishikawa, M., & Takahashi, H. (2010). Overconfident managers and external financing choice. *Review of behavioral finance*, 2(1), 37-58.
- Jiang, Wei. Xiao, Min. You, Jiaxing. , (2011),"Managerial overconfidence and debt maturity structure of firms", *China Finance Review International*, 2(1),262-279.
- Kramer, L. A., & Liao, C. M. (2016). The spillover effects of management overconfidence on analyst forecasts. *Journal of Behavioral and Experimental Finance*, 12, 79-92.
- Malmendier, U., & Tate, G. (2005). Does overconfidence affect corporate investment? CEO overconfidence measures revisited. *European financial management*, 11(5), 649-659.
- Malmendier, U., & Tate, G. (2008). Who makes acquisitions? CEO overconfidence and the market's reaction. *Journal of financial Economics*, 89(1), 20-43.
- Modigliani, F., & Miller, M. H. (1958). The cost of capital, corporation finance and the theory of investment. *The American economic review*, 48(3), 261-297.
- Myers, S. C., & Majluf, N. S. (1984). Corporate financing and investment decisions when firms have information that investors do not have . *National Bureau of Economic Research*, 13(2), 187–221.
- Opler, T., Pinkowitz, L., Stulz, R., & Williamson, R. (1999). The determinants and implications of corporate cash holdings. *Journal of financial economics*, 52(1), 3-46.
- Richardson, S. (2006). Over-investment of free cash flow. *Review of accounting studies*, 11(2-3), 159-189.
- Verdi, R. S. (2006). Financial reporting quality and investment efficiency, working paper.M.I.T, Available at SSRN 930922.
- Wen, Z., Chang, L., Hau, K. T., & Liu, H. (2004). Testing and application of the mediating effects. *Acta Psychologica Sinica*, 36(5), 614-620.
- Whitaker, R. B. (1999). The early stages of financial distress. *Journal of Economics and Finance*, 23(2), 123-132.